

Petančić Davorin:

Svele gore.

Povest.

Snubei so odšli na hitro, kakor ni bila navada. Tončka je postala na pragu in zrla za njimi. Iz naglice, s katero so odšli, je dognala, da se niso naredili. Ko so se postave zamaknile za hlev, je planila v neutolažljiv plač.

»He, kaj boš bečala, saj ni prišel po tebe. Z denarjem bi se rad sešel, ki ga pa ti nimaš.«

Miha je zdaj vrgel ženitev na stran. Na Tončko je še mislil včasih, pa misel, da je revna, mu je ogrdila njeno podobo.

»Saj dekde samo bi bilo, pa če ni denarja zraven, ne velja nič,« je sklenil zadevo in jo skušal pozabiti. Janez ga je podregnil:

»Tončka te pozdravlja.«

Obregnil se je nad njim Miha:

»Kaj boš pihal! Z beračico se ne bom ženil, pa tudi noben berač se ne bo pri nas. Saj nismo neumni.« Janez je dobro občutil, da meri nanj. Izginil je in ga več časa ni bilo na Gore. Tudi Lah se ni prikazal, odkar je Mara odšla. Nihče ni vedel za njegova pota.

Črni načrti...

Jesen se je tisto leto dolgo držala. Še po Vseh svetih so pasli po gmajnah in rebrih. Tudi Gorski so gonili živino na pašo, ker je Miha štedil z mrvo. Reber nad Dobravo je živo zelenela kakor trate v mladi, ker je bilo dovolj moče in sonca.

Lenčka je pasla v popoldnevu. Sonce je lizalo podnožje Orlice in risalo za sabo dolge, črne sence. Lenčka je ležala v travi in se trudila, da bi šivala. A ni ji šlo. Misli so ji uhajale v dobrovo in na stezo čez goro. Onega večera ni mogla pozabiti. Napolnil jo je z grozo in s studom do Janeza, ubijavca. Z dnevi in novimi dogodki pa je izginjala iz duše groza in pollašalo se je je hrepenenje. Bala se je, a vendar želela, da bi se ji Janez zopet približal.

Krave so mulile travo vedno na enem mestu, le junec ji je nagajal. Zaletel se je z rebri k potoku in čez in se ril v kopino ostrozobo in zaraslo srahotinje. Lenčka je letela za njim, da bi ga obrnila, pa jo je prešinil strah, ko je stopila preko Dramlje. Strašna tema je zijala iz goste smrečine.

»Tam je očeta ubilo.« Zagomazelo ji je po vsem životu kakor mravljinici. Tedaj je še nekaj zavekalo komaj slišno in nerazločno. Potem je dobro čula Rolfov bevs in lajež. Skočila je v naglih skokih čez vodo in se pognala navkreber.

»Janez gre.«

Čakala je, pa se ni od nikoder prikazal. Lajanje se je oddaljevalo in končno utihnilo. Z bolečimi občutki se je spustila v travo in se mučila.

Ko je prišel večer, je začelo rahlo dežiti. Pognala je živino navkreber in se opiraje na palico napolnila za njo.

»Ne bom več pasla na rebri,« se je odločila.

Oprezala je v strahu na vse strani.

»Česa se tako bojim? Saj ni nič!« se je prepričevala.

Pri Osojnikovem križu se ji je le zdelo, da se je temna postava zamaknila za znamenje. Odsopla se je, ker ji je v prsah burno bilo.

»Nekdo je.« Opotekla se je za živino in nehote začela moliti, ko ji je tuja roka padla na ramo.

»Lenčka!«

Kriknila je in osvenela. Zdelo se ji je, da so ji odpovedale noge in da pada, a uho je dobro spoznalo Janezov glas.

»Tako-le je stopil pred očeta tisto noč!« jo je zbudlo v možganih.

Tudi Janez je trepetal: težko se je bil odločil za ta sestanek z njo.

»Samo to ti povem: nisem ga jaz ubil.« Spustil jo je in zdrknil v temo, ki je napolnjevala preseko med špičkom in Gorami.

12

Njegova igra je bila dobljena, čeprav se tega sam ni zavedal. V Lenčki se je razživljal ta večer in njegova izpoved v dolga premišljevanja. In zave-rovala je zopet z vso dušo: Nedolžen je, Rolf se potepa po dobravi za divjačino sam.

Janez se je vračal po gorski drči, po kateri so spuščali bukova debla z gore. Na Javorju je bleščala lučka pod križem.

»Čaka me!« je dognal in pospešil korak. Pod njim je polzelo, ker se je ilova zemlja prepojila z de-ževnico, ki je tekla po strugi v drči. Polglasno se je jezil Janez na se, na pot in na vreme.

»Ravno danes ta dež!«

V obraz mu je velo ostro od severa in ga hladilo.

»Če le ne bo sneg?« Ozrl se je nazaj v dolino in pregledal hribino, ki jo je že premeril. Čisto blizu njega za trnovim grmom je nekaj na globoko zadihalo. Lovca ni prestrašilo in naredil je korak proti grmu. Zašumele so vejice in po gozdu se je razlegel jokajoč glas. Janezu je šlo skozi dušo grenko in mrzlo ga je obilo po telesu. Začelo se mu je dozde-vati, da je že slišal nekoč podoben glas. Spomin mu je privedel misel na noč, ko je ustrelil Rolfa. Zganil se je in krenil naglo v višino, kakor da bi ga pre-ganjala divja zver. »Saj sem ga ustrelil! Rolfa.« Pred očmi mu je rastla venomer ustreljena žival. Od vseh strani so mu vpadale v glavo strašče slutnje. Domislil se je pasjih sledov, ki jih je ogledoval zjutraj okoli gradu. Omalovaževal jih je: »Psi se klatijo po noči okoli. Bogve -gav je bil.« Zdaj se mu je sililo prepričanje, da so bili Rolfovi sledovi.

Misel na ustreljenega psa ga je navdajala z grozo. Rolf mu je bil slaba vest...

Dirjal je, da ni čutil tal pod sabo in ni pazil na pot. Ko je dospel do vrha, ga je zazeblo po vsem telesu. Pri križu je sedel človek odet s črnim ogrinjalom čez glavo, v roki je držal svetilko.

»Saj ni bil Rolf! Morda je bil zajec ali lisica...« je vedel lovec, ko je ugledal svetlobo.

Človek s svetilko je vstal, vrgel ogrinjalo z glave in si ga ogrnil.

»Dolgo te ni bilo, Janez!«

»Pepe, ne zameri, da si moral čakati. Pot je polzka in brežina vzpeta, da mi je sapo jemalo.«

»Torej, hočeš, da ti povem načrt? Ostaneva tu, ali greva drugam?«

»Kam hočeva? Grad je daleč in tebi se mudi.«

»Ne, ne mudi se mi nikamor. Jaz ostanem pri tebi. Moram ostati radi načrta. Zato pojdiva! Noč je dolga in ne bo nama žal poti in hoje.«

Okoli luči so zamigotale snežinke.

»Prvi sneg bo padel. Pa ta ne bo dolgo, ker so tla mokra.« Zavihala sta si ovratnike in stopila od križa.

»Upihni luč! Bo boljše, če naju nihče ne vidi. Bogve, kaj bi si mislil človek, če bi naju srečal.«

Lah je upihnil luč in se oprijel Janezovega komolca.

»Pot, mi ni dobro znana, temno pa je kakor v rogu.«

Par metrov sta prehodila molče, kakor da bi se nobenemu ne ljubilo govoriti. Janez se je čutil nekam slabega, da je s težavo vlačil noge po blatni brozgi.

»Torej denarja rabiš, prijateljček. Za srečo svojo rabiš denarja. Brez denarja ni sreče, je že tako. Denar je že sam sreča.« je modroval Lah dobro premišljeno in pretehtano.

»Miho poznam. Ne dobiš od njega krajcarja, če bi ga tudi v koleno vrtal. Denar torej. Kako ga dobiti? Poznam tebe, Janez, zato ti bom povedal. Drugemu ne bi, ker taka pot do sreče ni za šleve.«

»Kako? Na kratko povej!« je silil Janez.

»Ne bodi siten kot podrepna muha. Poznaš cerkev gorsko? O, seveda. In monštranco si videl že, kelih... Sta vredna...«

Janeza je ustavilo.

»Kaj? Da bi...«

Lah je bil na to pripravljen.

Italijanska armada v vzhodni Afriki.

Silko o italijanski ar-madi, ki se bojuje z Abesinci v vzhodni Afriki, nam poda proračun za vojsko, ki je bil predložen zbornici. Po tem proračunskem poročilu je obsegala ital. armada proti Abesiniji 1. febr. 1936 8 divizij redne vojske, 6 divizij črnih sraje, 2 diviziji abesinskih domačinov, 27 bataljonov za posebne namene, vsega skupaj 350 tisoč mož. V to število pa niso všteti oddelki karabinierjev, konjeništa, artilerije, trenja, sanitetni oddelki, ker tozadevnega seznama Italijani ne morejo izdati. Istotako ni všteti 60 tisoč delavcev, ki so zaposleni pri izgradnji cest. Pač pa iz-vemo iz zbornici predloženega poročila, da so postavili saniteti 120 poljskih bolnic, 10 pošojank za operacije, 5 skladišč za zdravila ter 125 razkuževalnih zavodov. Tren je postavil 215 poljskih pekarij. Inženerski oddelki so zgradili 1892 km brzojavnih in telefonskih zvez s 5500 telefonski-mi aparati. Razen tega je še v obratu 1081 ra, dijo-oddajnih postaj. Pi-onirji so porabili za ži-čne ovire 12.500 ton bo-deče žice, zgradili so 11 tisoč barak in 800 de-lavnic. Za moste so po-rabili 4900 ton železa. Do 1. febr. t. l. so izkr-cali za vzhodno Afriko 87 tisoč oslov ter muš in 12 tisoč motornih vo-zil. Vse zgoraj omenje-ne stotisoče ljudi in ves vojni material so pre-peljali italijanski par-niki iz domovine v Af-riko v 400 voznjah.

Italijani organizirajo v zasedenem abesin-skem ozemlju nove po-krajine. Italijanska ci-vilna uprava je že uve-dena v Gusleju in Go-raheji, sedaj organizi-rajajo že gornji del po-krajine Ogaden, kjer posvečajo posebno po-zornost razširjenju teh-ničnega gospodarstva. V pomoč domačinom je dovoljen brezplačen pre-voz blaga od obrežja v notrajnost zasedenega ozemlja.

(Dalje sledi.)